

דבר העורכים

אנחנו שמחים להביא לפניכם את הגיליון העשרים ואחד של כתב העת "הייעוץ החינוכי", כתב העת האקדמי של היועצים החינוכיים בישראל. בין אמות המידה של כתב עת אקדמי נמצא את הסקירה העיוורת בידי מומחים ואת סדירות הופעת הגיליונות. בעניין הסקירה העיוורת – זה המקום להודות לסוקרים, כולם מומחים מהאקדמיה, על עבודתם היסודית וללא לאות! בעניין סדירות הופעת הגיליון – לפני כשנה יצא לאור הכרך העשרים והנה הגיליון שאחריו יוצא לאור. לולא ההירתמות של מחברים ומחברות, חוקרים וחוקרות מהמעלה הראשונה, לא היה אפשר להוציא לאור גיליון כה עשיר. ראוי לציין כי תשעה מתריסר המאמרים שבגיליון נכתבו בידי שני מחברים ויותר, ולדעתנו נתון זה מעיד על התרומה של הגיליון לעולם המחקר והייעוץ החינוכי. בהזדמנות זו כדאי לציין את ההדים הרבים שאנו מקבלים מסטודנטים, מיועצים חינוכיים, מחוקרים וממרצים שמשתמשים שימוש מקצועי ואקדמי בתוכני המאמרים.

בגיליון שלפנינו שנים עשר מאמרים העוסקים בארבעה תחומי ידע בנושא השדה החינוכי שבו פועל היועץ החינוכי: בחלק הראשון ארבעה מחקרים על תוכניות התערבות ייעוציות: מחקרן של דנה אייזנקוט, גלית מנחם וגבריאלה קאשי-רוזנבאום מתאר תוכנית התערבות למניעת בריונות ברשת; מחקרה של אלה בן-עטר שופך אור על הפוטנציאל הגלום ברדיו לקידום תלמידים עם קשיי למידה; סקירתן של מיכל הוכהוויזר, יוליה זייצב, אירנה פלדמן וסטלה קלונטרוב מתמקד בתוכניות לקידום מיניות בריאה בארץ ובעולם; ומאמרן של רויטל דאבקין ורחל גלי צינמון מציג מחקר על תוכנית התערבות להעלאת תחושת המסוגלות העצמית של מתבגרים.

בחלק השני שלושה מחקרים על קבוצות ייחודיות המעסיקות את היועץ החינוכי: מחקרם של אלה חמי וישראל ריץ' עוסק בזהות אישית ותרבותית של בוגרים צעירים יוצאי חבר העמים; מחקרו של סאאיד בשארה מתאר את הקשר בין פעילות גופנית, הבדלי מגדר וחרדה בקרב תלמידים עם לקויות למידה; ומחקרן של שירי פרלמן-אבניאון וטלי גורפינקל מתאר קשר בין תחושת קוהרנטיות ובין שחיקה בקרב מורים המלמדים נוער בסיכון.

בחלק השלישי ארבעה מאמרים על יועצים חינוכיים או סטודנטים לפסיכולוגיה, חינוך וכדומה: מחקרן של ענבר לבקוביץ' וצמרת ריקון מתאר תשישות חמלה ומצוקה רגשית של יועצים חינוכיים; מחקרם של מתן רוח ואורה פלג עוסק בקשר בין מובחנות עצמית וחרדת פרידה בקרב סטודנטים יהודים וערבים; מאמרו של פלג דור-חיים בוחן את הסתגלותו של היועץ החינוכי למאה העשרים ואחת; ומאמרם של ענבר לבקוביץ' ואופיר לקח מציג מחקר על עבודתן של יועצות חינוכיות עם נוער להט"ב.

החלק הרביעי כולל את מאמרן של אורית שני ואנית סומך על חוסן ארגוני בבתי ספר והשלכותיו על המנהל והיועץ החינוכי.

את הגיליון חותמת סקירתה של סמדר בן אשר על הספר שכתב אילון היימן: "מורה (והורה) נבוכים: מפת דרכים לעוסקים באתגר החינוך ובהקניית ערכים למתבגרים".

לקראת חתימת הגיליון נפרדנו בצער רב מאדריאנה פלדמן, אחת הכוהנות הגדולות של היעוץ החינוכי בישראל וממובילות הפסיכותרפיה ההומניסטית. אלפי הסטודנטים שחינכה והכשירה, מטופליה, חבריה ועמיתיה משתתפים באבלה הכבד של המשפחה ונוצרים את זכרה בליבנו. אנו מבקשים להקדיש את אחד הגיליונות הבאים לפסיכותרפיה ההומניסטית של היועצים החינוכיים, נושא שפיתחה והובילה אדריאנה ומזמינים את החוקרים להגיש מאמרים לגיליון מיוחד שיעסוק בנושא זה.

תודות למחברים, תודות לסוקרים, תודות לנשיא מכללת שאנן, פרופ' יחיאל פריש, על נדיבותו שאפשרה את הוצאת הגיליון ותודה לצוות העורכות: העורכת הלשונית – יפעת פישר, והעורכות הגרפיות – רבקי עמר ותמי יהושע.

אנו פונים לראשי התוכניות להכשרת יועצים להירתם ולתת כתף שתאפשר המשך מפעל הוצאת כתב העת האקדמי המקצועי של היועצים החינוכיים בישראל.

להתראות בגיליון הכ"ב.

שלכם,
סמדר ושרגא